tpis. Etiam extra chorum ſtent ad officiũ pterq̃ ad
lectiones ⁊ officium mortuorũ. Specialiter tñ lectõi
bus plane dictis de dña tm̃ exceptis irreuerẽtes ⁊ pi
gros ſe nouerint ſi debitas deo laudes ſedẽdo vel ia=
cendo exoluant niſi neceſſitas euidẽs cogat. Si qñ p
viã officiũ dixerint et ſi nõ vacant cõtinue dũ illõ di
cunt ab itineratione quieſcere ſaltẽ debent ad colle
ctã precedentiũ collectiuam qñ oĩno tota eſt in deuꝫ
intentio colligenda et in vno ſiſtant loco immo ſi tem
pus exegerit ⁊ locus pmiſerit cũ reuerentia genu fle
ctãt vt in orõne cõi totuꝫ officiuꝫ venerẽt. Diſpoſitio
corporalis honeſta deuotionis prouocat affectum et
deſignat. Nõ fruſtra ſanctus martinꝰ oculis ac ma/
nibus ĩ celũ ſemp intẽtus oraſſe deſcribitur. Intrin
ſecos motus geſtus interior atteſtatur. ¶ Quãuis
extra cõuentũ cõuentualis in omnibꝰ diſcipline non
ſeruet diſtrictio in omnibus tamen religioſi operibꝰ
religionis debet veſtigium relucere. Debent ergo ad
opus dei corpꝰ honeſte diſponere ad collectam et tri
nitatis memoriam vel modicum inclinare ordinem
in proſequendo ſeruare occupationeꝫ et interruptio
nẽ vitare. ¶ Ad miſſas poſtpoſitis oĩbus tãto maio
ri pmptitudine ac deuotionẽ miniſtrent q̃to deo ibi
familiarius ſeruitur. Caliceꝫ ⁊ corpalia ſi tetigerit
reuerenter et mũdiſſime tractent manuſqꝫ poſt tactũ
hmõi anteq̃ apponãt cõibꝰ lauẽt. ¶ Corpꝰ dñicum
recepturi anteq̃ vt decet ãpliori confeſſionis orõnis
et tã a cibis q̃ pbis tẽperãtie ſtudio acceptũ deo ſa
tagãt hoſpiciũ ppare. Infuſam aũt ob tãti hoſpitis
gratiaꝫ reuerẽtiaꝫ in grãrũ actione attendant. Non
minor eſt virtus q̃ querere parta tueri.

¶ De ordinatione reſpectu ſui. Ca. ii.

Ceterū feruorē ſanctū et quandā debēt magna nimitatē aſſumere vt ad ꝟtutū exercitia ſtrenue ac deuoti opera bona frequēter ſuperogare contendant. Tunc ei vicia fideliter extirpata diſcedūt ſi virtutibꝰ cedāt. Alioqui vel ſi cedūt ad tp̄s electa nimirum redeūt niſi virtutes ī locis vicioꝝ q̄ fuerūt depulſa ſucceſſerint. ¶ Nō ꝓderit oia reliq̄ſſe niſi ꝟtutū paſſibus tota xp̄m intentione ſequamur. Quid iuuat expeditū eē ad curſū nec currere exiſſe ad opꝰ et operis obliuiſci? Non intrantibus vineam ſed operantibus merces dat̄. Et cum in vſum ꝟtutum oim ꝑfecti eſſe nō valēt in aliqua ſaltē ſe ſtudeāt ſpecialiter exercere illam q̄ta poſſunt ꝑfectione obſeruare Feruorum nouicioꝝ non decent ille miſericordes in ſeipſis diſcretiones ⁊ diſcretionū diſpēſationes faciles quia indulgentie ſuo iudicio nō ſunt admittēde nec tamē recuſande ſunt alieno. A ſeipſo ſeipſū rigida debet eſſe cēſura ⁊ diſtricta ſeueritas. Ad regētē vel cōſulētem lenis et obediēs in omibus humilitas Si alterū deſit vt in deſide et tepido/ nō ſpero curſꝰ perſeuerantiā vel in precipitio timeo ruinā. ¶ Sint occultatores virtutū ſicut alij viciorum. Nō tamen in principio ardua ſiue multa preſumāt nec ſine licētia aliquid notabile acceptent/ ſed a minoribus virtutibus paulatim a maiores aſcendant. Hereditas ad quam feſtinatur in principio/ in nouiſſimo benedictione carebit. ¶ Cōmunē ordinis obſeruantiam ſequantur perfectioni in ſilentio ⁊ in alijs inſtitutis plenius obtinēdis inſiſtant/ A qua nec exemplari leuium vel negligentium aliquorum diſſolutione diuertant. Optima religioſi perfectio/ perfecte communia queq; cōuentualia ſeruare. Porro hic religionē

offendit/qui religionis violat ſtituta. Turpis om=
nis pars vniuerſo ſuo non congruens. Cauet vir cō
ſtans ⁊ honeſtus ne con ſuetudinum ordinis temera
rius violator exiſtat. In victu ꝓpter ea moribus no
uitatis nota ⁊ ſingularitatis erit diuerſitas fugien=
da. ¶ Ante omnia caueant ne ꝑ inchoato iam bono
ſubrepat ſuꝑbia vt ſe aliis p̄ferāt et ſe aliqd eſſe pu=
tent. Perit omne qđ agitur: ſi nō ſollicite ī humilita=
te cuſtoditur. ¶ Exteriorꝫ geſtum diſciplinā non ne
gligant. Diſciplina ceruicē ſubmittit. deponit ſuperci
lia/componit vultum/ligat oculos cachinnos cohi=
bet moderat̄ linguā frenat gulaꝫ iram ſedat format
inceſſum. Sit ergo aſpectus verecundus ⁊ ſimplex ri
ſus ſine cachinno vox ſine clamore īceſſus ſine tumul
tu. ¶ Erecto vel diſcooperto paſſiꝫ capite manibus
diſſolutis vl̄ habitu nō īcedat. Sit eis grata nō ſcur
rilitas ſeu curioſa vrbanitas ſed ſancta quedā ruſti
citas/ſalua ſemper modeſtia honeſtatis. ¶ Sint ad
loquendū tardi ⁊ in voce demiſſi et in congregationi
bus aut ſeniorum preſentia vix niſi pro preſenti ne=
ceſſitate vel interrogati loquantur. Nō ſint diſputa
tores nec facile de auditis preſertim ſeniore preſente
ſententiens. Stulti ſicut ſunt in ſenſu leues: ⁊ ī v̄bo
precipites. Infra tempꝰ probationis cū extraneis ſi
ue re ligioſiſſime alij fuerint abſqꝫ licētia ⁊ dato ſibi
ſocio non loquantur. Religionis initium eſt lingue
frenū. Si quis putat ſe religioſum eſſe nō refrenans
linguā ſuā huius vana eſt religio. Rē aliquā licet ꝑ=
uaꝫ ſicut acū ſiue aliud occulte hoc eſt ſine licētia re
cipere vel habere quaſi furtū abhorreant. ¶ Super
fluitatē in cibis ⁊ veſtibus et in aliis quibuſcunqꝫ cō
ſtanter deſpiciant paupertatem et parcitatem quas

dam in oībus que ad corpus pertinent amplexātes.
¶ Viciose conſuetudini viriliter et feruēter reſiſtant
nec eaꝫ ī his que gule viciū ſapiūt ſuccreſcere patiā
tur. ¶ Extra communē refectionē ad comedendum
et bibendū vix eos inflectat ipſa neceſſitas. Sepe qđ
neceſſitatis eſſe videtur eſt vicii. Ultra duas vices ī
die puerorum ſeu pecudū more comedere potum ex=
traordinarie frequentare: religionis temperantiam
et decoreꝫ euidenter offēdit. Que rogo religio q̄ pau
pertas ſi mox vt eſuris mox ſitis volito pares ſatias
appetitum nec cū vſqꝫ ad ſtatutam horā ſcias com=
peſcere. Si quando tamen extra horā exact⁹ neceſ=
ſitate quis bibit: ſedendo et ſocio preſente id faciat.
Non decet vt ſtando aut ſine teſte bibas. Si plures
fuerint omnes dum bibitur ſileant. ſtatimqꝫ vt bibe=
rint ſurgant cum aliqua laude dei. Reprehenſibilis
admodum cōfabulatio vel mora ſuperflua iuxta po
tum. Nunqꝫ ocio torpeāt ſed ſemper aut lectioni aut
orationi vel officio addicendo aut aliis non que ip=
ſi elegerint ſed que iniuncta fuerint faciēda ītendāt.
Spiritum tamen deuotionis exteriores non exhau=
riant actiones. ¶ Deuotus frater nunqꝫ totus come
dat: totus dormiat aut totus in exterioribus occupet
Sed ſiue comedat ſiue aliud faciat ſanctum in ani=
mo aliquid ſemper voluat vnde ſpiritus recreatur.
¶ In ſomnum quoqꝫ iturus ſemper aliquid in me=
moria ſecum deferat in quo placite quidam obdormi
at: quod nonnunqꝫ iuuat ſomniare et vigilantē exci=
piens in ſtatum heſterne intentionis reſtituat. Le=
ctum intraturus pro diurnis offenſis orationeꝫ ſem
per aliquam faciat veniam petat pectus percutiat
crucisqꝫ munitus ſignaculo ſuum deo ſpiritum hūi=

liter recommedat qui a ſomno ſurgens cum aliquan
ta ſe denuo laude cōſignet. Nō ſi forte eū luxurie pō
pa cōceſſerit recordet dilectū ſuū poſitū ſup lectū do
loris et vniuerſum ſtratū ei⁹ i carnis iſirmitate ꝟſa-
tū hac dicēs in corde ſuo. Dñs me⁹ pēdet ī patibulo
et ego voluptati operā dabo? Sicq͡ȝ inuocato noie ſal
uatorꝫ ꝛ ſepi⁹ geminādo nomē ſalutꝫ ceſſabit q̄ſſatio.

De ordinatione circa proximum. Ca.iij.

Ad hec qualiter ſe habere ad ꝓximū debeāt hu
go docet: Superioribus inquit obediētiā timo
rē obſequiū et venerationem exibere debemus cum
equalibus pacē et concordiā cuſtodire inuicē obſeqo
bñficio et honore preuenire. In omi actiōe ꝛ ꝟbo ſu
periorē eis locū tribuere ꝛ ſi qñ fortaſſis i aliquo ne-
gocio ꝑire eos cognat cū oī hūilitate ꝛ reuerētia q̄ fa
cienda ſūt nō ꝑcipere ſꝫ demōſtrare ꝛ ſi eos ꝑcedere
cōtingat cū alacritate ꝛ deuotiōe quaſi ex neceſſitate
ſubiecti obedire. Inferiorib⁹ ſemp bñficiū et auxiliū
īpēdere veneratiōeꝫ nō exire ſocietatē atq͡ȝ equali-
tatē amare. Maiorib⁹ ait debemus per timoreꝫ ſubdi
equalib⁹ ꝑ qualitatē obſequi minorib⁹ ꝑ equalitateꝫ
ſociari ſeu coequari. Igit deuoti fratres ſeniores ſu
os reuereantur vt dominos diligant vt parentes.
Qui preſunt in domino ſunt ſecundum apoſtolum
amplius in charitate habendi. Sane iuxta hugoneꝫ
reuerentia ſine amore ſeruilis eſt ꝛ amor ſine reuerē
tia puerilis iudicare debet. Propterea docet ſanct⁹
vt tranſeunte maiore minor ſurgat et det ei locum ſe
dendi. Non preſumat inquit minor concedere niſi ꝑ
cipiat ei ſenior ſuus. Prior hic ponit conuerſio vel
gradus officii ſenioremq͡ȝ et etas ſit iuxta legē do-
mini honoranda ſic eniꝫ ſcriptū eſt. Corā cano capi-